

erkjender, at der er de, som hylde Theorien om Kirkens Ret, og som staa i Modsetning til den Afgjørelse, vi anse for den rette, at disse Folk have haft Indvirkning paa ham, og at han har søgt at gjøre Indrømmelser baade til dem, som holde paa Kirkens Ret, og til os Andre. Men dette er, som det allerede er yttret, den lige Bei til at blive uenig med begge Sider. Den Mand, der saaledes vil staa med eet Ben i hver Leir, som vil halte og sige: Du har halvt Ret og Du har det for den anden Halvdel, han vil aldrig komme nogen Bei, men vil faae Utaf fra begge Sider, hvad den ærede Minister ogsaa har sagt os, at han har faaet. Og han vil fremdeles, hvis han ikke har gjort denne Erfaring tidligere, ofte komme til at gjøre den Erfaring, at der ikke er Noget, som mere maa fravaades i alt Fald en politisk Mand, end det at ville halte til begge Sider; det kan ikke føre til Noget. Kirkens Ret er her kommen frem igjen, og jeg takker den ærede Minister, fordi han her har vedkjendt sig, at der er mægtige Folk, som have hyllet Kirkens Ret. Hans Formand har oftere sagt os her i Salen, at han ikke troede, at der længer var Nogen, som hævdede en saadan Paastand; men vi have nu hørt af den ærede nuværende Minister, at der virkelig er saadanne. For øvrigt kunne vi ikke ret vel tvivle; thi ærede Medlemmer behøve kun at læse Kirkekommissionens Forhandlinger for at blive fuldstændig overbeviste om, at der er flere og mægtige Mænd, der endnu hylde Paastanden om Kirkens Ret til de Midler, hvorom der her er Tale. Man har endog faaet brugt stærke Udtryk i saa Henseende, hvad man kan finde ved at efterse de nævnte Forhandlinger. Den ærede Minister kom i den Forbindelse, som jeg har anført, hvor han havde faaet Utaf fra begge Sider, til at tale om, at man vilde tilføjesætte Hensynet til private Gaver. Men der er Ministeren paa Bilsfor; thi der er Ingen, der har villet træffe Bestemmelse med Hensyn til den Del af Præsteembedernes Indtægter, som stammer fra private Gaver; dem have vi altid holdt rent uden for Loven og erkjendt, at de ville være at anvende efter Givernes Bestemmelse. Den ærede Minister har saaledes taget fuldstændig feil, naar han har ment, at der var Tale om at røre ved de private Gaver. Den høitærede Minister har talt om, at Præsterne vare mere Menighedernes Embedsmænd. Naar han mener, at de mere ere Menighedernes Embedsmænd, saa ser jeg ikke, hvad han kan have imod, at Menigheden faar Magt og Ret til selv at bestemme, hvem denne dens Embedsmand skal være. Det Lovforslag, som jeg med flere Andre har fremlagt, gaar jo ikke ud paa at give Menigheden en ubetinget Ret; det har ogsaa givet Regjeringen en Ret med Hensyn til Indflydelsen paa, hvem der skal kaldes. Men er Præsten saa rundt ud Menighedens Embedsmand, saa mener jeg, at den ærede Minister maatte give Udfald paa Indflydelsen fra

Regjeringens Side og lade Menighederne alene afgjøre, hvem de ønskede til deres Embedsmænd. Den ærede Minister syntes at lægge megen Vægt paa, hvad der er fremkommet i Kirkekommissionen, og dette kan jeg godt forstaa; men den ærede Minister maa erindre, at Kirkekommissionen ikke var sammensat af Folkekirkens Medlemmer, men af Regjeringen, og altsaa kan man ikke tillægge Kirkekommissionen en saa afgjørende kirkelig Betydning overfor Folkekirkens Medlemmer, som det forekommer mig, at den ærede Minister er tilbøielig til at ville. Kirkekommissionen var sammensat af Regjeringen, og det Udfald, som den fik gennem sit Flertal, har den faaet paa Grund af den Sammensætning, Regjeringen havde givet den. At Regjeringen saaledes maa lægge megen Vægt paa det Flertal, som Regjeringen selv har valgt ind i Kirkekommissionen, er en Selvfølge; men det er ogsaa en Selvfølge, at Menighederne og Rigsdagen ikke kunne tillægge en saadan Kommissions Flertal nogen afgjørende Betydning med Hensyn til den Stilling, som man maatte ville indtage til disse Lovforslag. Den ærede Minister sagde ogsaa, at Tienderne nærmest tilhøre Menighederne. Dersom dette er rigtigt, forstaaer jeg ikke, hvorledes Regjeringen kan tage en vis Del af Tiender fra de rigere stillede Menigheder og lægge den til andre Menigheder, eller hvorledes man kan omfordele disse Midler fra den ene Menighed til den anden. Tilhører Tienderne den Menighed, hvorfra den kommer frem, saa er det jo et Indgreb i dennes Ret at benytte Noget af denne Tiende til dermed at hjælpe andre Menigheder, og er det berettiget for en vis Del at gjøre dette, saa er det lige saa berettiget for det Hele. Det er ikke Spørgsmaalet, om det er lidt eller meget, man tager bort fra en Menighed, hvem det tilhører; det bliver lige meget Uret, hvis det overhovedet er Uret at disponere over Noget deraf. Den ærede Minister mente jo, at det var et ganske særdeles smukt Baand, der bestod mellem Præst og Menighed, at Menigheden indfandt sig hos Præsten og betalte sin Tiende til ham. Sa! vi have hørt gjentage oftere fra en vis Side, at det er et smukt Forhold. Jeg skal blot minde om, hvorledes en tidligere Kirkeminister her i denne Sal har taget dette Spørgsmaal. Han havde ogsaa denne Mening, og han fortalte her i Thinget, at han havde sagt til et af Medlemmerne i den Menighed, i hvilken han var Præst, før han blev Minister, at det glæbede ham ganske særdeles at se ham komme med sin Tiende, det var dog saa smukt, det var et venligt Baand, der var imellem dem. Dertil svarede den vedkommende Mand ifølge Ministerens Beretning: Sa, jeg veed dog ikke, Hr. Pastor, thi dersom jeg ikke kom med Tienden, saa vilde jeg blive udpantet. I dette Svar ligger Alt, hvad jeg vil sige om dette Forhold ved denne Leilighed; det, som man med Udpantningsret kan fordrø af Folk,